

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเสนอรูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

6.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการประสานงานการนิเทศการศึกษา ระหว่างสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนดังนี้

6.1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประสานงานการนิเทศการศึกษา

6.1.2 เพื่อเสนอรูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษา

6.2 วิธีดำเนินการวิจัย

6.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 1,468 คน ประกอบด้วย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 22 คน ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 22 คน ศึกษาพิเศษสำนักงานประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 80 คน ประธานกลุ่มโรงเรียนจำนวน 183 คน และผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1,161 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 258 คน ประกอบด้วย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 11 คน ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 11 คน ศึกษาพิเศษสำนักงานการประถมศึกษา 22 คน ประธานกลุ่มโรงเรียน 42 คน และผู้บริหารโรงเรียน 172 คน

6.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ฉบับแรกเป็นแบบสอบถามสำหรับศึกษานิเทศก์ฉบับที่สองเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยผ่านการเห็นชอบและการตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตามขั้นตอนอย่างสมบูรณ์

6.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปมอบให้กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ช่วยแจกจ่ายแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง แล้วรวบรวมแบบสอบถามที่ตัวอย่างแต่ละคนได้ตอบแล้ว ผู้วิจัยไปรับคืนตามเวลาที่นัดหมายไว้ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนร้อยละ 94.57

6.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เฉพาะข้อมูลที่ได้จากคำถามชนิดปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเสนอเป็นความเรียง

6.3 ผลการวิจัย

6.3.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ศึกษานิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีทุกคน ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์มาแล้วเป็นเวลา 5 ปีขึ้นไป การพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการนิเทศทั่วไป และเกี่ยวกับเทคนิคการประสานงาน โดยเฉพาะนั้นส่วนใหญ่ได้จากการอบรมตามโครงการ ที่สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติจัดขึ้น

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศซึ่งได้แก่หัวหน้าส่วนการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษา ศึกษาอำเภอ ประธานกลุ่มและผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นเวลา 11 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาเฉพาะหัวหน้าการ และผู้ช่วย

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งในอำเภอปัจจุบัน ประมาณ 3-4 ปี

6.3.2 สภาพการประสานงานการนิเทศ

(1) ผู้ประสานงาน

ผู้ประสานงานการนิเทศการศึกษาในระดับอำเภอ ส่วนใหญ่เป็นศึกษานิเทศก์และส่วนใหญ่เห็นว่าการกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ประสานงานไว้ โดยที่หนึ่งเห็นว่าการกำหนดแต่ไม่ชัดเจน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในงาน/โครงการที่นิเทศนั้นส่วนใหญ่ศึกษานิเทศก์จะแบ่งงานกันเอง

(2) การไปนิเทศ

การออกไปนิเทศ ส่วนใหญ่ศึกษานิเทศก์จะไปด้วยกันเป็นคณะกรรมการนิเทศโรงเรียน ส่วนใหญ่แล้วศึกษานิเทศก์จะประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนการนิเทศกลุ่มโรงเรียนนั้น ส่วนใหญ่ศึกษานิเทศก์จะประสานงานกับหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน

(3) การสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ มีส่วนร่วมวางแผนการนิเทศในลักษณะ เป็นผู้ให้ข้อมูลของหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบมากที่สุด การปฏิบัติการนิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์ในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบนั้นส่วนใหญ่ทำได้เกือบทุกครั้ง การปฏิบัติการนิเทศภายในของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนั้น ส่วนใหญ่ได้ทำการนิเทศเป็นไปตามแผนเกือบทุกครั้ง นอกจากนี้ได้ให้การสนับสนุนศึกษานิเทศก์โดยการอำนวยความสะดวกนัดหมายผู้เกี่ยวข้อง การให้ข้อคิดเห็นในการดำเนินงาน การสนับสนุนวัสดุ สื่อ เครื่องมือ ส่วนการเตรียมการร่วมกันก่อนการนิเทศนั้น ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมน้อย

(4) ขั้นตอนและกิจกรรมการประสานงาน

1) การประสานงานการวางแผนการนิเทศ

ศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีการประสานงานกันในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลในการวางแผน การตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกับของกลุ่มโรงเรียนการร่วมกันจัดทำปฏิทินการนิเทศ และการร่วมให้ข้อคิดเห็นในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการนิเทศ

2) การประสานงานก่อนการปฏิบัติการนิเทศ

ศึกษานิเทศก์ได้มีการประสานงานก่อนจะ ไปปฏิบัติการนิเทศในระดับมาก ซึ่งได้แก่กิจกรรมต่อไปนี้คือ การแจ้งกำหนดการและรายชื่อผู้นิเทศให้กลุ่ม และโรงเรียนทราบล่วงหน้าส่วนการจัดทำปฏิทินการนิเทศ วัตถุประสงค์ปีนั้นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

3) การประสานงานขณะปฏิบัติการนิเทศ

ศึกษานิเทศก์ เห็นว่าได้ประสานงานกับผู้บริหาร และผู้รับการนิเทศ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เห็นว่าได้มีการประสานงานในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่กิจกรรมต่อไปนี้คือพบกับประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับการนิเทศ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์แนวดำเนินการนิเทศ การติดตามช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ การวิเคราะห์ปัญหา ชี้แนวทางแก้ไข ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้รับการนิเทศ การบันทึกการนิเทศอย่างเป็นระบบ และสรุปผลร่วมกับผู้รับการนิเทศ การให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศและร่วมให้ข้อคิดเห็นในการแก้ปัญหา

4) การประสานงานการประเมินผลการนิเทศ

ศึกษานิเทศก์ เห็นว่าได้ประสานงานในระดับมาก ส่วนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เห็นว่ามีการประสานงานกันในระดับปานกลางซึ่งได้แก่กิจกรรมต่อไปนี้คือการชี้แจงเกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล การให้ผู้บริหารและผู้รับการนิเทศได้มีส่วนในการให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นในการประเมิน และการรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องทราบ

5) การจัดระบบและวิธีการติดต่อสื่อสาร

การจัดระบบและวิธีการติดต่อสื่อสาร โดยมีส่วนรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก การติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการตามสายบังคับบัญชาปฏิบัติในระดับมากที่สุด การแจ้งระบบการติดต่อสื่อสาร การรายงานเป็นขั้นตอนแก่กลุ่มและโรงเรียน การใช้วิธีการนิเทศทางตรง ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการและการนิเทศทางอ้อมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

6) ความสามารถและคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่เอื้อต่อการประสานงาน

ศึกษานิเทศก์มีความสามารถที่เอื้อต่อการประสานงานในระดับมาก คือมีความสามารถในการวินิจฉัยแบ่งงาน มอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคล การเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน การซักถามกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น การ

พูดและการเขียนที่สื่อความหมายกับผู้อื่นและการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

เกี่ยวกับคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประสานงานของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน คือ มีความเต็มใจในการให้คำแนะนำชี้แจงต่อผู้มาขอคำปรึกษาหารือ มีใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน หลีกเลี่ยงการแสดงออกว่าตนมีความสามารถและคุณวุฒิเหนือกว่าผู้อื่น มีการชมเชย เสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน มีความอดทนอดกลั้นในสิ่งที่ไม่พึงใจและควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

6.3.3 ปัญหาการประสานงานการนิเทศ

(1) ปัญหาที่เกิดจากศึกษานิเทศก์

ศึกษานิเทศก์เห็นว่าปัญหาที่เกิดจากศึกษานิเทศก์มีน้อย ส่วนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่ามีปัญหามากกลาง ได้แก่ ปัญหาต่อไปนี้คือ การกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์แต่ละคนไม่ชัดเจน ขาดการเตรียมความพร้อมในงานนิเทศที่ตนรับผิดชอบ การขาดความร่วมมือกัน การไม่สามารถนิเทศแทนกันไม่ได้ ไม่ได้ร่วมวางแผนของกลุ่มโรงเรียนของโรงเรียน และการไม่มีเวลากำกับติดตามให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติตามสิ่งที่ได้นิเทศไว้แล้ว

(2) ปัญหาที่เกิดจากผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ

ศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เห็นว่ามีปัญหามากกลางซึ่ง ได้แก่ ปัญหาต่อไปนี้คือ ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียนไม่มอบหมายให้มีผู้ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ได้ให้ชัดเจน ไม่นำวัตถุประสงค์นโยบายการการนิเทศของอำเภอไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนไม่ได้ร่วมนิเทศกับศึกษานิเทศก์ ไม่ได้กำกับติดตามให้ครูปฏิบัติตามที่ได้รับการนิเทศ ครูไม่ได้เตรียมข้อมูลในส่วนที่ตนรับผิดชอบไว้ ประกอบการนิเทศและครูไม่ได้แก้ปัญหาหรือพัฒนางานตามที่ศึกษานิเทศก์ได้เสนอแนะไว้

(3) ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนและกิจกรรมการประสานงาน

ศึกษานิเทศก์เห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยส่วนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางซึ่งได้แก่ปัญหาต่อไปนี้คือ การนิเทศไม่เป็นไปตามเวลาที่กิจกรรมที่กำหนดไม่ได้นัดหมายกับกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนไว้วางหน้าก่อนการไปปฐมนิเทศ การประเมินผลไม่ได้ทำอย่างเป็นระบบ ไม่มีเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมิน และขาดความร่วมมือในการเสริมแรงแก่ผู้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร

ปัญหาอื่น ๆ ที่ได้จากคำถามปลายเปิดได้แก่ ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานไม่เป็นระบบขาดพัฒนาตนเอง ขาดการเตรียมตัวตามขั้นตอนการนิเทศ ขาดการประสานงานกับผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ จำนวนครั้งที่นิเทศน้อยไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6.3.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นด้วยมากที่สุดในการกิจกรรมที่จะช่วยให้การประสานงานการนิเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่กิจกรรมต่อไปนี้คือ ออกคำสั่งแบ่งงาน ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์แล้วส่งให้แก่กลุ่มและโรงเรียน ประชุมศึกษานิเทศก์ผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มและโรงเรียน เพื่อสรุปปัญหาและกำหนดแนวทางการนิเทศร่วมกัน ให้ผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผลการนิเทศ จัดระบบการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับการนิเทศระหว่างอำเภอ กลุ่มและโรงเรียนให้ชัดเจน ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุดได้แก่ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างแผนการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กับแผนของกลุ่มและของโรงเรียน ให้ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารระดับอำเภอร่วมให้ข้อคิดเห็นแก่การวางแผนนิเทศของกลุ่มโรงเรียน ให้มีคณะกรรมการประสานงานนิเทศและให้ความสำคัญแก่การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นอื่น ๆ สรุปได้ต่อไปนี้คือ ผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียน โรงเรียนและศึกษานิเทศก์ ควรวางแผนการนิเทศร่วมกัน เพื่อหาแนวทาง วิธีการ เวลาปฏิบัติที่เหมาะสม ควรมีการประชาสัมพันธ์วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย แนวทางการนิเทศให้เข้าใจตรงกันระหว่างอำเภอ กลุ่มและ

โรงเรียน ควรมีการจัดทำปฏิทินการนิเทศเป็นรายภาคเรียนและปฏิบัติให้เป็นตามปฏิทิน ผู้บริหารระดับกลุ่มและโรงเรียนควรกำกับติดตามให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติตามที่ได้รับการนิเทศ และควรติดตามประเมินผลการนิเทศอย่างจริงจัง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข เพื่อพัฒนาการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

6.3.5 รูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษา

รูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษา มีองค์ประกอบและสาระสำคัญของแนวทางดำเนินการดังนี้คือ

(1) หลักการของรูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษาได้ยึดหลักความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์นโยบายในการนิเทศการศึกษาของหน่วยงานทุกระดับ การประสานงานเป็นสิ่งที่ต้องจัดให้มีขึ้นทุกขั้นตอนของกระบวนการนิเทศและการจัดระบบการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน มีความคล่องตัวในการปฏิบัติเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการประสานงานนิเทศการศึกษา

(2) การจัดองค์กรประสานงานการนิเทศการศึกษา ให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการนิเทศระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับโรงเรียน คณะกรรมการแต่ละระดับมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ต่อไปนี้

คณะกรรมการประสานงานการนิเทศระดับอำเภอ ประกอบด้วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานต่าง ๆ ศึกษาพิเศษและประธานกลุ่มโรงเรียน โดยให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายนิเทศการศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานปรับปรุงคุณภาพ และแผนการนิเทศติดตามผลของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการนิเทศระดับอำเภอกับระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนให้ความเห็นชอบปฏิทินการนิเทศติดตามผล และวางแผนประสานการกำกับ ติดตามและประเมินผลการนิเทศการศึกษา

คณะกรรมการประสานงานการนิเทศระดับกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วยประธานกลุ่มโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ กำหนดวัตถุประสงค์นโยบายการศึกษานิเทศการศึกษา ของกลุ่มตรวจสอบความสอดคล้องของโครงการด้านวิชาการของกลุ่มกับแผนของอำเภอ ประสานงาน

เกี่ยวกับกำหนดการนิเทศ มอบหมายให้บุคลากรร่วมในการนิเทศกับศึกษานิเทศก์ และประสานกับศึกษานิเทศก์เพื่อการกำกับติดตาม ประเมินผลการนิเทศใน กลุ่มโรงเรียน

คณะกรรมการประสานงานการนิเทศระดับโรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้า ส่วนฝ่ายวิชาการของโรงเรียน โดยให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย การนิเทศภายในโรงเรียนนประสานงานกับบุคลากรผู้นิเทศภายนอกโรงเรียน และวางแผนในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน

(3) ขั้นตอนและกิจกรรมการประสานงานการนิเทศการศึกษา ได้เสนอ กิจกรรมการประสานงานเป็น สามขั้นตอน คือขั้นประสานการเตรียมการนิเทศขั้น ประสานการปฏิบัติการนิเทศและขั้นประสานการประเมินผลและรายงานผล ซึ่ง แต่ละขั้นมีกิจกรรมโดยสรุปดังนี้

ขั้นประสานการเตรียมการนิเทศ ประกอบด้วยกิจกรรมการประชุมคณะกรรมการประสานงานระดับอำเภอ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายการนิเทศ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานปรับปรุงคุณภาพ และแผนการนิเทศติดตามผลของ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแผนการนิเทศทุกระดับให้สอดคล้องกัน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดำเนินการประชุมแบ่งงาน พื้นที่รับผิดชอบในการปฏิบัติการนิเทศ ประชาสัมพันธ์แผนการนิเทศแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและจัดระบบระเบียบการติดต่อสื่อสารระหว่างอำเภอกับกลุ่มและโรงเรียน ในระดับกลุ่มโรงเรียนให้จัดการประชุมคณะกรรมการประสานงานระดับกลุ่มโรงเรียน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายการนิเทศ ตรวจสอบปรับปรุงโครงการนิเทศให้ สอดคล้องกับของอำเภอ และวางแผนกำหนดการนิเทศ มอบหมายผู้นิเทศร่วมกับ ศึกษานิเทศก์อำเภอ ระดับโรงเรียนให้จัดการประชุมกรรมการประสานงานระดับ โรงเรียนเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายการนิเทศและวางแผนเตรียมพร้อม เพื่อรับการนิเทศจากผู้นิเทศจากระดับจังหวัด อำเภอและกลุ่มโรงเรียน

ขั้นประสานการปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วยการให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแจ้งรายละเอียดงาน/โครงการ กำหนดการนิเทศให้ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียนเป้าหมายทราบล่วงหน้า ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารทำการประชาสัมพันธ์ครู ให้เตรียมข้อมูลเพื่อประกอบการนิเทศ ร่วมหรือมอบหมายบุคลากรอื่น

นิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์ กำกับติดตามผลให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติตามสิ่งที่ได้รับการนิเทศไว้ และทำสำเนาบันทึกการนิเทศส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ขั้นการประสานการประเมินผลการรายงานผล ประกอบด้วย การให้หน่วยศึกษานิเทศก์จัดทำเกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือการประเมิน กำหนดระยะเวลา และผู้ประเมินแจ้งให้กลุ่มและโรงเรียนทราบ การประเมินดำเนินการเมื่อสิ้นสุดแต่ละภาคเรียนและสิ้นปีงบประมาณจัดทำเอกสารสรุปและรายงานผลและให้กรรมการประสานงานทุกระดับนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการนิเทศทุกระดับ

(4) การดำเนินงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของรูปแบบ ได้เสนอกิจกรรมที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรดำเนินการ เพื่อให้การประสานงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่ง ประกอบด้วย การกำหนดและแบ่งงาน/โครงการพื้นที่รับผิดชอบให้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอให้ชัดเจน มีการศึกษาแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างศึกษานิเทศก์ เพื่อสามารถนิเทศแทนกันได้ ดำเนินการวางแผนจัดระบบการติดต่อสื่อสาร การรายงานที่ชัดเจน พัฒนาการสื่อสารโดยใช้วิทยุสื่อสารและให้นั้้นหนักในการประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ นโยบายการนิเทศ รายละเอียดอื่น ๆ ของแผนการนิเทศ และเกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือในการกำกับติดตาม ประเมินผลในทุก ๆ งาน/โครงการนิเทศ

6.4 ข้อเสนอแนะ

6.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ

(1) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรทำการเผยแพร่รูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นผลการวิจัยครั้งนี้ให้ผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียนโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ เข้าใจและเห็นความสำคัญ ก่อนที่จะนำรูปแบบไปใช้จริง

(2) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรสนับสนุนให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ นำรูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปทดลองใช้รวมทั้งให้คำแนะนำในการพัฒนารูปแบบให้เหมาะสม

กับสภาพ ขนาดของแต่ละอำเภอจะช่วยให้ผู้บริหารแต่ละอำเภอเห็นความสำคัญของการประสานงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษา

(3) เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการใช้รูปแบบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ ควรจะได้ประสานแผนการนิเทศการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับจังหวัดจนถึงระดับโรงเรียน ตลอดจนจัดประชุมทบทวนภารกิจของศึกษานิเทศก์ให้เข้าใจและรับรู้ตรงกันตั้งแต่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาานิเทศก์ ประธานกลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียน ครูและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์เป็นไปอย่างราบรื่นและได้ผล

(4) ควรมีการพัฒนาประธานกลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ ประธานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง จนมีความสามารถในการนิเทศภายในกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน เพื่อให้การนิเทศการศึกษาเกิดความต่อเนื่อง เชื่อมโยงจากศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหารระดับจังหวัด อำเภอ ไปยังผู้ปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

(1) ควรศึกษาวิจัยถึงผลการนำรูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือสร้างให้เป็นรูปแบบที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(2) ควรศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการประสานงานการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดอื่นหรือในระดับเขตการศึกษาเปรียบเทียบ และนำไปสู่การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมกับการนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่อไป

(3) ควรศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลและเอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพการประสานงานการนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนารูปแบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป